

Ahojky, moc vás všechny zdravím!

V minulých prezentacích jsme si zopakovali základní větné členy: **podmět a přísudek**.

Teď se budeme věnovat rozvíjejícím větným členům, tj. postupně si zopakujeme

- předmět
- přívlastek
- příslovečné určení
- a naučíme se **doplněk**.

Tak pojďme na to!

zápis

Rozvíjející větné členy

Zkus si nejprve sám/sama 2 věty,
jestli zvládneš určit všechny větné členy.

Tak si také ověříš, jak na tom jsi bez opakování.

Urči větné členy:

zápis

Odpoledne venku foukal velmi silný vítr od západu.

Naše babička peče výborné koláče s jahodami.

Řešení:

Puč

Pum

Přs

Pumíry

Pks

Po

Pkn

Odpoledne venku foukal velmi silný vítr od západu.

Pks

Po

Přs

Pks

Pt4

Pkn

Naše babička peče výborné koláče s jahodami.

Tak co? Zvládl/as to?

Výborně!

Takže pokud ano, opakování bude jednoduché a rychlé.

zápis

Předmět (Pt)

- ptáme se pád. otázkami (kromě 1. a 5. pádu)
- závisí na slovese nebo na př. jméně

Pt4

Dostal hezkou knihu.

Pt2

Byla lačná peněz.

Najdi předmět a urči jeho pád:

Rodiče se o mě bojí.

Policie pátrá po pachatelích zločinu.

Na jaře se zbavuji nepotřebných věcí.

Je to člověk hodný úcty.

Smutně se loučil se svým domovem.

Sním o dovolené u moře.

Harry se dotkl své jizvy.

Neplýtvejte vodou.

Často mluvím o své rodině.

Potřebujeme vyhrát.

Najdi předmět a urči jeho pád:

Rodiče se o mě bojí. Pt4

Policie pátrá po pachatelích zločinu. Pt6

Na jaře se zbavuji nepotřebných věcí. Pt2

Je to člověk hodný úcty. Pt2

Smutně se loučil se svým domovem. Pt7

Sním o dovolené u moře. Pt6

Harry se dotkl své jizvy. Pt2

Neplýtvejte vodou. Pt7

Často mluvím o své rodině. Pt6

Potřebujeme vyhrát. Pt

zápis

PŘÍVLASTEK (Pk)

- rozvíjí podstatné jméno
- ptáme se něj jaký? který? čím?

1) SHODNÝ (Pks)

- při skloňování se mění koncovka
- stojí většinou před podst. jm.

český král – bez českého krále

- může stát i za podst. jm.

král český – bez krále českého

přečti si příklady:

Pks

smetanka **lékařská**

- bez smetanky lékařské

orel **skalní**

- bez orla skalního

kyselina **sírová**

oxid **siřičitý**

liška **obecná**

přívlastek **shodný**

rulík **zlomocný**

zápis

PŘÍVLASTEK

2) NESHODNÝ (Pkn)

- při skloňování se nemění
- stojí vždy za podst. jménem

král **z Čech** – bez krále **z Čech**

Přečti si příklady

Pks

kyjovští fotbalisté

skleněná váza

jahodové knedlíky

Petrův sešit

zahradní branka

Pkn

fotbalisté z Kyjova

váza ze skla

knedlíky s jahodami

sešit od Petra

branka do zahrady

Urči ústně druh přívlastku – Pks x Pkn,

stačí si říct spojení slov ve 2. pádě:

- okraj zahrady
- hřib satan
- kilo mouky
- slunéčko sedmítečné
- černá skříňka
- inteligentní mladík
- střelba z pušky
- lišaj smrtihlav
- muž činu
- příjemná atmosféra

ŘEŠENÍ:

- okraj zahrady **neshodný**
- hřib satan **shodný**
- kilo mouky **neshodný**
- slunéčko sedmitečné **shodný**
- černá skříňka **shodný**
- inteligentní mladík **shodný**
- střelba z pušky **neshodný**
- lišaj smrtihlav **shodný**
- muž činu **neshodný**
- příjemná atmosféra **shodný**

něco navíc pro šikovné - pro studenty – můžeš, ale nemusíš

Dokážeš určit všechny přívlastky?

V rohu naší krásné zahrady kolem domu ležely

velké kupy shrabaného listí z ovocných stromů.

Těch ale je!

Vždy si vyznač skladební dvojici (skobičku), ať neuděláš chybu!

Pum

Pks

Pks

Pkn

Pkn

Přs

V rohu naší krásné zahrady kolem domu ležely

Pks

Po

Pks

Pkn

Pks

Pkn

velké kupy shrabaného listí z ovocných stromů.

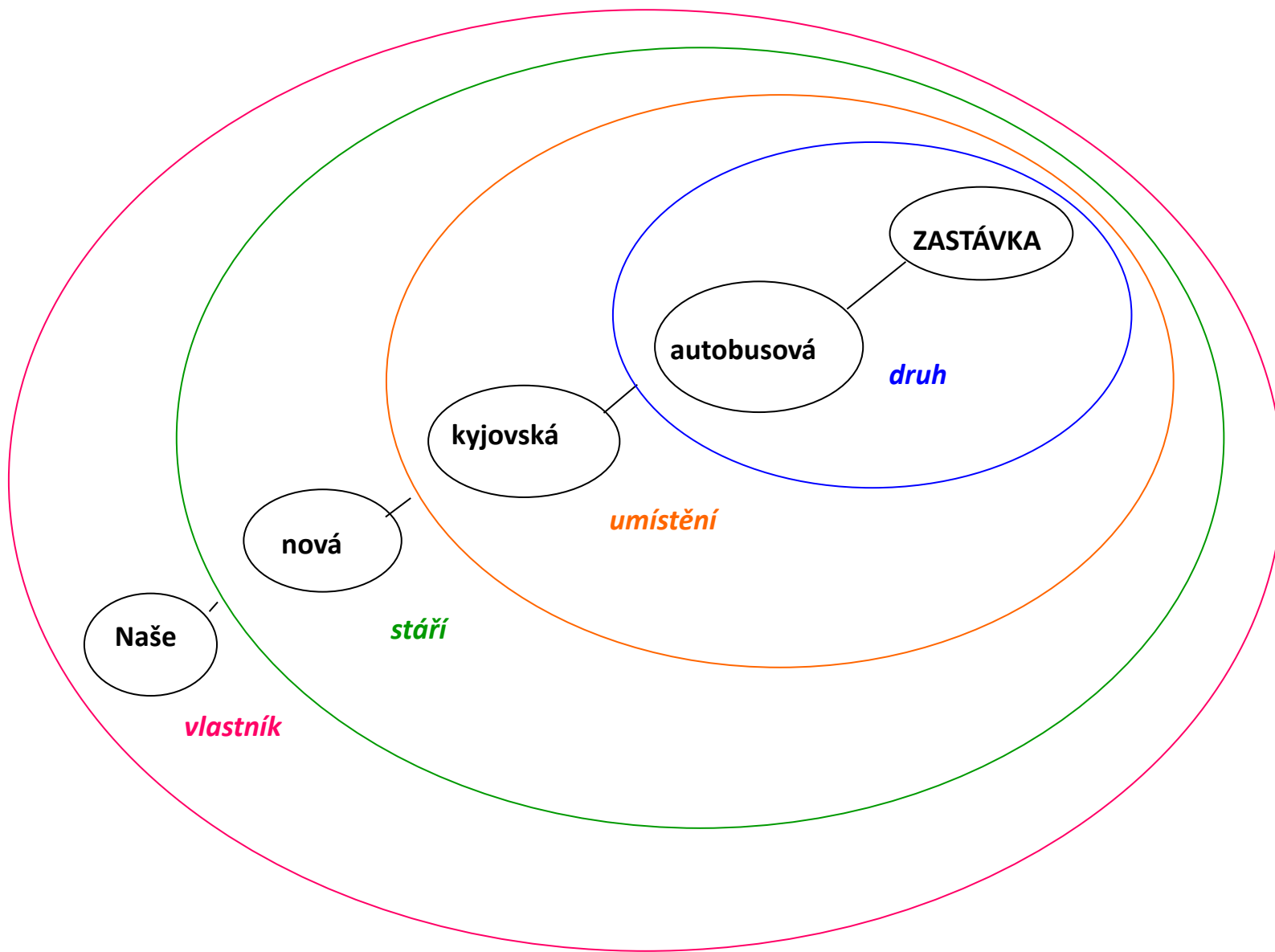
Přívlastek

1) POSTUPNĚ ROZVÍJEJÍCÍ

- čárku **nepíšeme**
- každý Pk je jiné významové řady
(nemůžeme mezi ně vložit spojku „a“)

dvoje **nové** hnědé **kožené** rukavice

dlouhý **šedý** **nákladní** vlak

2) NĚKOLIKANÁSOBNÝ

- čárku **píšeme**
- všechny Pk **jedné významové řady (popř. synonyma)**
(můžeme mezi ně vložit spojku a)

svalnatý, silný a opálený mladík

chudá, neúrodná políčka

bílé, modré a růžové muškáty

ústně

Najdi přívlastky postupně rozvíjejí a několikanásobné a řekni si, kde budou čárky:

V parku rostly červené bílé žluté a modré květiny.

Turisté se trmáceli po blátivé lesní cestě.

V obchodě nabízeli nové bílé porcelánové vázy.

Honzíček byl roztomilé krásné dítě.

Na rohu naší ulice stojí velký novinový stánek.

Stromeček jsme ozdobili stříbrnými zlatými i bílými kuličkami.

Tyto ryby žijí v Baltském Středozezemním a Černém moři.

Dědeček byl mírný klidný rozvážný člověk.

Seděli u planoucího táborového ohně.

ústně

Najdi přívlastky postupně rozvíjející (PR) a několikanásobné (N) a řekni si, kde budou čárky:

V parku rostly červené, bílé, žluté a modré květiny. N

Turisté se trmáceli po blátivé lesní cestě. PR

V obchodě nabízeli nové bílé porcelánové vázy. PR

Honzíček byl roztomilé, krásné dítě. N

Na rohu naší ulice stojí velký novinový stánek. PR

Stromeček ozdobili stříbrnými, zlatými i bílými kuličkami. N

Tyto ryby žijí v Baltském, Středozemním a Černém moři. N

Dědeček byl mírný, klidný rozvážný člověk. N

Seděli u planoucího táborového ohně. PR

Jaký rozdíl způsobí čárka?

druhé opravené vydání	je to už 2. opravené vydání (obě dvě byla opravená)
druhé, opravené vydání	je to 2. vydání, ale bylo poprvé opravené (1. vydání bylo neopravené)

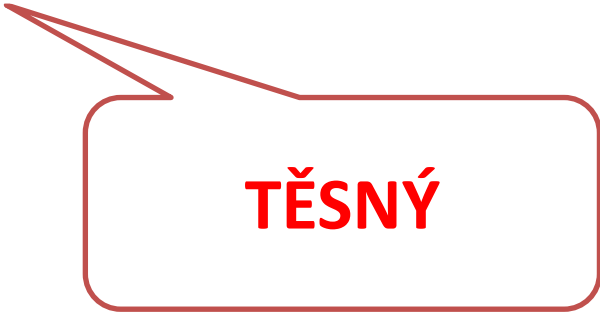
zápis

Přívlastek těsný a volný

zápis

Přívlastek těsný

Žáci **navštěvující keramiku** přijdou do ředitelny.

TĚSNÝ

- **NEmůžeme ho vypustit** z věty, aniž by se změnil její smysl
- **NEodděluje se čárkou**

zápis

Přívlastek volný

Míče, pomalované všemi barvami, létaly vzduchem.

VOLNÝ

- můžeme ho vypustit, aniž se změní smysl věty
- odděluje se čárkami

Postup:

- najdu přívlastek
- přečtu si větu bez něj
- zhodnotím, jestli se smysl věty změnil
- pokud ne, jedná se Pk volný a doplním čárky
- pokud ano, jedná se Pk těsný a čárky nedoplním

Urči přívlastek volný a těsný a doplň čárky:

Učebnice vydané před rokem 1982 jsou neplatné.

Žáci mající vši nesmí do školy.

Lidé nemající o nic zájem jsou nudní.

Podlouhlý dům obklopený parkem chátral.

Moře znečištěné odpadem se vzdouvalo kolem lodi.

Auto vypouštějící oblaka kouře zmizelo za rohem.

Myši schované v díře se kocoura nebály.

Urči přívlastek volný a těsný a doplň čárky.

Učebnice vydané před rokem 1982 jsou neplatné.

Žáci mající vši nesmí do školy.

Lidé nemající o nic zájem jsou nudní.

Podlouhlý dům obklopený parkem chátral.

Moře znečištěné odpadem se vzdouvalo kolem lodi.

Auto vypouštějící oblaka kouře zmizelo za rohem.

Myši schované v díře se kocoura nebály.

- Přečti si ještě další příklady

Národní divadlo postavené podle plánů architekta Josefa Zítka stojí na vltavském nábřeží.

Opera Dalibor napsaná Bedřichem Smetanou se včera hrála v Národním divadle.

Všechny knihy určené do sběru odvezli.

Po nábytku vyrobeném z dubového dřeva byla mimořádně velká poptávka.

Národní divadlo otevřené roku 1881 bylo zrekonstruováno.

V ČR se dochovalo několik památek postavených v románském stylu.

Tatínek zaparkoval auto celé špinavé a zaprášené po dlouhé cestě z dovolené před domem.

- Příště budeme pokračovat v dalších rozvíjejících větných členech.
- Měj se hezky!
- A procvičuj si látku.

M.V.

A JE TO!